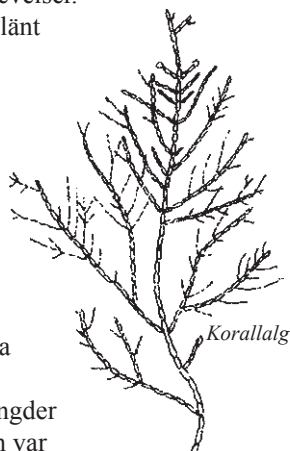

Otterön

Välkommen till Otterön

Naturreseptivet Otterön ligger sydväst om Grebbestad och är den största ön i detta skärgårdsområde. En vandring över den höga, nästan lite klumpiga ön, som fått sitt namn av uttern, bjuder på varierande upplevelser.

Den centrala delen utgörs av en höglänt bergplåtå med högsta punkten 61 meter över havet och härifrån är det en vidsträckt och vacker utsikt över den omgivande skärgården. Hällmarker med ljunghed är den dominerande naturtypen men öns södra och flackare delar karakteriseras också av ängar, gräshedar samt kärr och i nordost är Otterön genombruten av markanta dalgångar som löper i nordväst-sydostlig riktning. Här har stora mängder skal avsatts under en tid då havsytan var betydligt högre än nu.

Berggrunden på ön består av granit och på ett par ställen framträder gnejsbrottstycken. I den nordöstra delen höjer sig en rombporfyrgång över den omgivande graniten och inlandsisen har lämnat efter sig spår som jättegrytor, isräfflor och klapper lite varstans. Skaljordsbankarna vid Katrineberg och Dyvik - eller Dövik - tillhör de mäktigaste i Bohuslän och särskilt den vid Dammarna är av speciellt geologiskt värde. Den är nämligen uppbyggd av fossil av en kalkinlagrad rödalga som på svenska kallas korallalg och på isländska fått det smått poetiska namnet tussaskägg. Oftast består fossil av olika djurarter som snäckor, musslor och havstulpaner. Fyndigheten vid Dammarna är den enda kända välbevarade i sitt slag i Sverige.

Minnen från förr

Tidigare pågick en omfattande täkt av skaljord på Otterön och vid Katrineberg finns fortfarande tydliga spår av verksamheten i form av blottlagt skalgrus och några gamla byggnader. Skalgruset siktades, torkades och skeppades sedan iväg till glasindustrin eller gick till hönsen. Man bröt också bohusgranit till gatsten och kantsten. Bebyggelsen, som är mest koncentrerad till viken vid Katrineberg och till Röd på norra delen av Otterön, är undantagen från reservatet.

På nordöstra delen av Otterön, vid Röd, finns också en runsten från 400-talet e Kr med inskrift i raka rader och utan ornament. Skriften tros ha magisk innebörd.

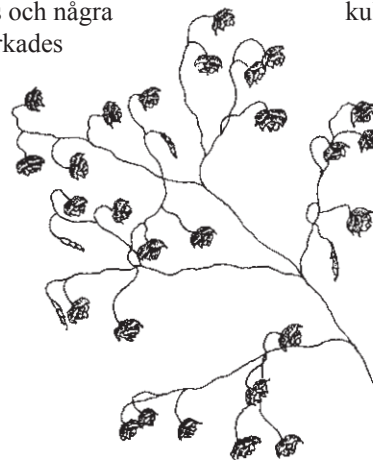

Nyckelpiga

Toppvaxing

Kalkgynnad flora

Tack vare de kalkhaltiga jordarna är floran på Otterön mycket rik. Dal-gången mellan Ängevik och Katrineberg var tidigare kulturmark med åker och slätteräng och numera är den en välskött sluttande betesäng som under sommaren hyser en färgrik blomsterprakt med t.ex. gulmåra, jungfrulin, blodnäva, vädtklint och rödklöver. Vitblommande backglim och brudbröd trivs i den kalkrika jorden tillsammans med gräsen ängshavre och darrgräs och ärtväxten backvial med sina rosenröda blommor. Den gulglänsande backsmörblomman liknar smörblomma men de nedre femdelade bladen är hos den förra försedda med smala flikar.

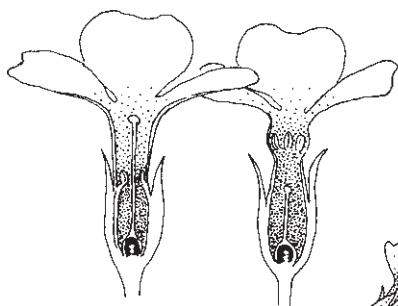
Darrgräs

Skogsklöver

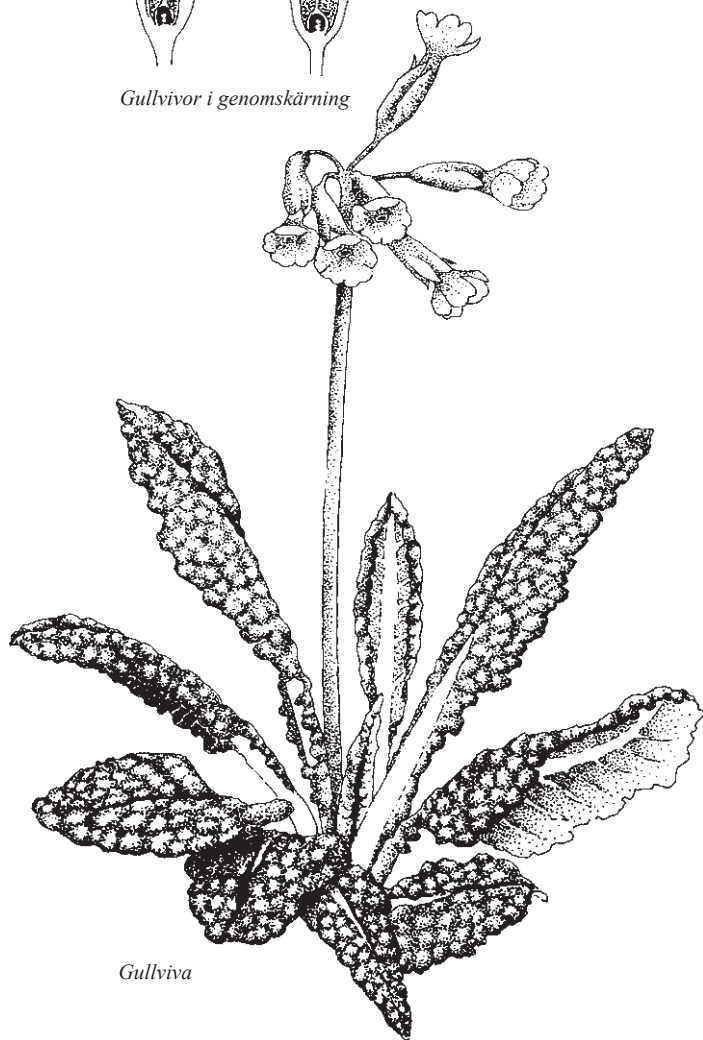

Blodnäva

Backsmörblomma

Gullviva i genomsnitt

Gullviva

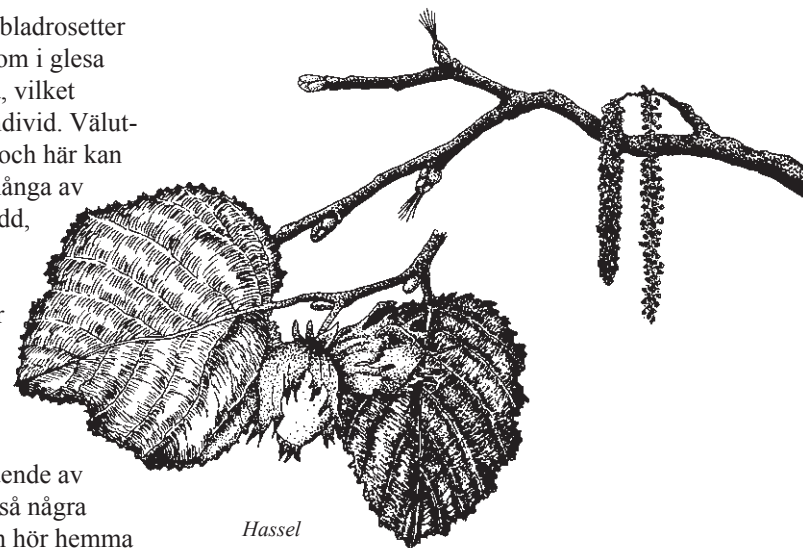
Gullviva visar tidigt på våren upp sina blekgröna bladrosetter och trivs lika bra på den kalkhaltiga ängsmarken som i glesa skogar. Blommorna sitter i flock och är heterostyla, vilket betyder att stiftets längd varierar från individ till individ. Välutvecklade kalktorrängar finns på flera ställen på ön och här kan man också hitta backsmultron, nässelklocka och många av de vanligare växterna som t.ex. teveronika, åkervädd, svartkämpar och rölleka. Den örten, som förr användes som ölkrydda och läkeväxt, kallas också karibacka - Karin i backen - näsgräs, soldatört eller jordhumla!

Lummig grönska

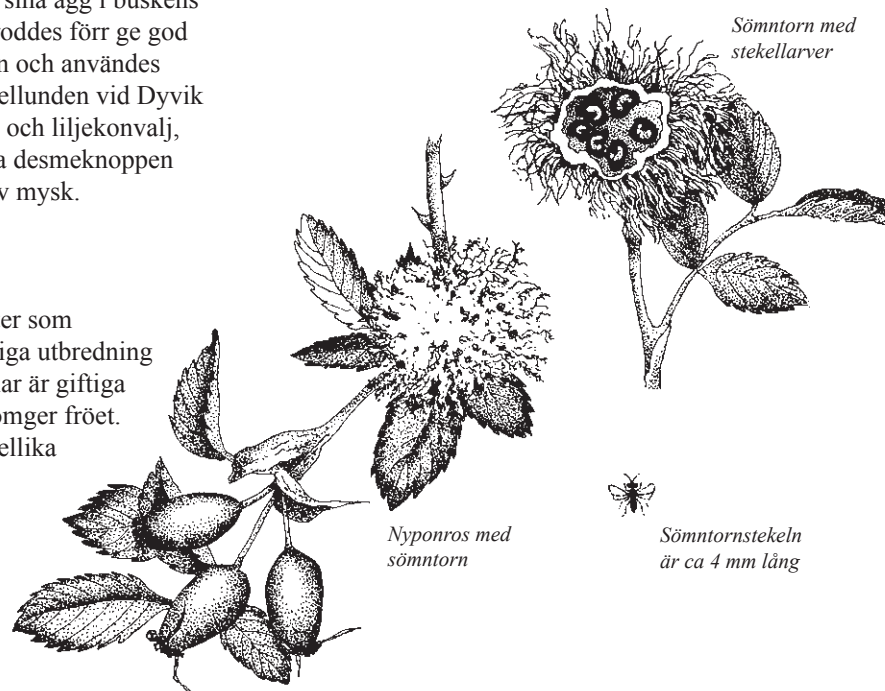
I skyddade lägen växer små lövskogsbestånd bestående av ek, lind, björk, asp och klipbal och på ön finns också några exemplar av den sällsynta vitoxeln, som egentligen hör hemma i mellersta Europa. Ädellövsnår med vackra bestånd av liguster och olvon, hagtorn, slån och nyponros bildar här och där mjuka övergångar mellan ängsmark och klippor. På nyponbuskar finner man ibland sömntorn, en tovig, lite rufsig gallbildning som orsakas av sömntornstekeln som lägger sina ägg i buskens knoppar. Denna larvernas "barnkammare" troddes förr ge god sömn om den placerades under huvudkudden och användes också till att dryga ut piptobaken med! Hassellunden vid Dyvik håller sig med en matta av gullviva, vitsippa och liljekonvalj, ormbär, trolldruva och den späda, oansenliga desmeknoppen som med sina gröna blommor luktar svagt av mysk.

Rara växter

På Otterön växer en rad mindre vanliga växter som dvärglumner, som annars har sin huvudsakliga utbredning norr om ekgränsen, och idegran vars alla delar är giftiga utom "bäret", den köttiga röda mantel som omger fröet. På sandstränderna växer här och där den tistellika martornen, sandtimotej och strandvial. Den sällsynta och gulblommande strandvallmon med sina smala, böjda, lite lustiga fröskidor och ostronörten med köttiga blågröna blad återfinns också på stränderna. Bland orkidéerna kan nämnas kärrknipprot som växer i bestånd i kalkkärr och på fuktängar, nattviol, ängsnycklar samt myggblomster och honungsblomster som båda har små gröngula blommor.

Hassel

Nyponros med sömntorn

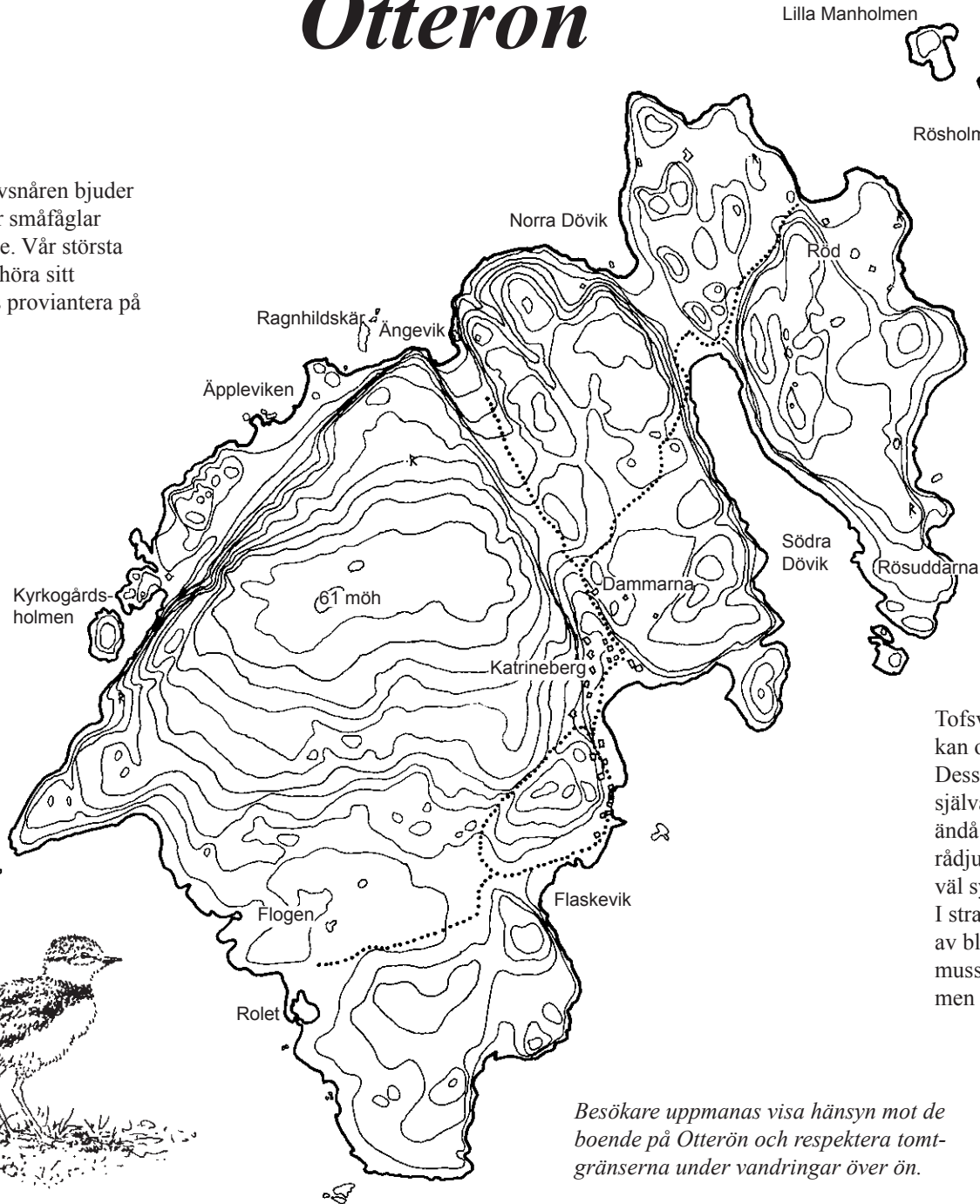
Sömntorn med stekellarver

Sömntornstekeln är ca 4 mm lång

Otterön

Djurlivet

Fågellivet på Otterön är rikt och lövsåren bjuder på många häckningsmöjligheter för småfåglar som mesar, kungsfåglar och sångare. Vår största hackspett, spillkråkan, låter ibland höra sitt vittljudande läte och gulsparvar ses proviantera på strandrågen.

Tofsvipa

Tofsvipan är en av de första vårfåglarna och man kan ofta se den vid strandängar och sankmarker. Dess ungar är borymmare och klarar sig således själva så fort fjäderdräkten är torr men vaktas ändå av föräldrarna. På ön förekommer skogshare, rådjur och räv som föredrar att lämna sin spillning väl synlig på någon sten eller annan upphöjd plats. I strandkanterna kan man lätt hitta vackra skal av blåmusslor och ostron, sandmusslor och hjärtmusslor. Öreservatet betas av kor samt mufflonfår men dessa är skygga och svåra att få syn på.

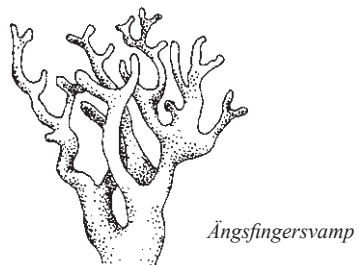
Tofsvipa, borymling

Besökare uppmanas visa hänsyn mot de boende på Otterön och respektera tomtgränserna under vandringar över ön.

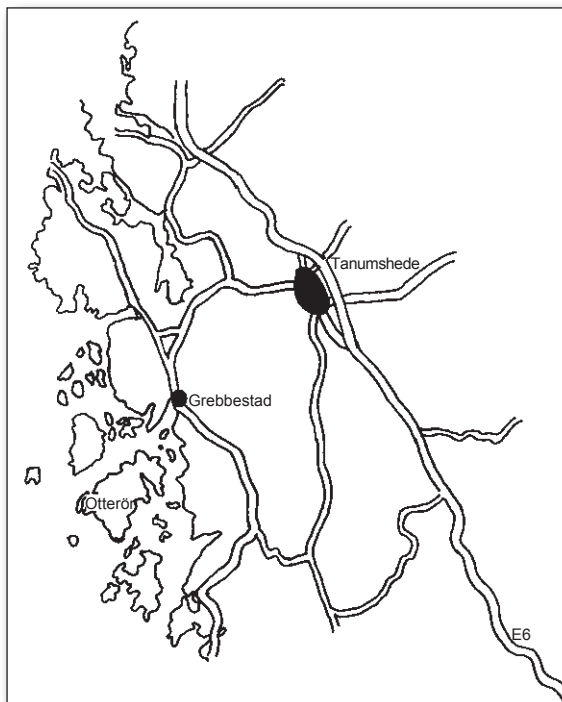
Friluftslivet

Otterön har många fina naturhamnar för fritidsbåtar och är ett populärt och välbesökt naturreservat. Speciellt den östra delen av ön erbjuder skyddade ankrings- och angöringsplatser med S. Dyvik som den främsta naturhamnen. Ön är lättillgänglig och de många stigarna som löper över den inbjuder till långpromenader i ett rofyllt och idylliskt landskap. Sommartid går regelbundna turer från Grebbestad ut till Äppleviken på öns västsida och badgästerna finner också många andra lämpliga badstränder med sand eller klippor vid t.ex. S. Dyvik, innanför Ragnhildskär och vid Flaskevik. Sopmajor finns uppställda på ett flertal platser på ön.

Svampar

Svampfloran är synnerligen intressant och ett stort antal ängssvampar, t.ex. vaxingar och fingersvampar, skickar vissa år upp sina fruktkroppar på ängen. Den sällsynta flugsvampen jättekamskivling, som bildar mykorrhiza med ek och bok, trivs också på Otterön.

Läge

Otterön ligger i Tanums kommun i Bohusläns norra skärgård strax sydväst om Grebbestad. Fast färjeförbindelse saknas och lättast tar man sig till ön med taxibåt från denna ort.

Väst kuststiftelsen

NATURVÅRD & FRILUFTSLIV

www.vastkuststiftelsen.se

I samarbete med
Länsstyrelsen Västra Götalands län
och Västra Götalandsregionen

Text: Ulla Åshede
Illustrationer: Kerstin Hagstrand-Velicu
2014